

Äänitteen kesto: 00:33:49

Merkkien selitykset:

[?] = sanan kirjoitusasusta ei voi olla täysin varma, mutta merkitys on ainakin sinne päin. Sanan äänityskohta merkitään tekstiin ylös esim. [sana? 00:15:44]

[??] = sanasta ei voinut saada selvää, joten se on täysin epävarma tai sitä ei voitu kirjata ylös lainkaan. Sanan äänityskohta merkitään tekstiin ylös esim. [?? 00:15:44]

[tekstiä] = äänet tai litteroimatta jätetyt kohdat merkitään tekstiin hakasulkeisiin, esim. [naurahtaa] tai [haastattelu keskeytyy hetkeksi, kun haastateltava vastaa puhelimeen]

[äänite alkaa]

Puhuja 1 [00:00:29]: Tänään puhutaan: Menestys syntyy oppimisesta - opi uutta elämän ajan. Minun nimeni on Susanna Aro. Minä toimin koulutusjohtajana MTK:ssa. Minun tontillani on koulutustutkimus ja tiedepolitiikan edunvalvonta.

Puhuja 2 [00:00:48]: Ja minä olen Aleksis Kyrö. MTK:ssä minä toimin Uudenmaan liiton puheenjohtajana toista vuotta. Tämän lisäksi minulla on maatalousyritys Orimattilassa. Siellä pidetään siskon kanssa maatalousyhtymää. Meidän päätuotantosuuntamme on hevosten koulutus, kouluratsastusta. Siinä sivussa on heinän tuotantoa hevosille ja ihan perus maataloutta. Koulutukseltani olen agronomi. Minulla meni pidemmän kaavan kautta eli aloitin vuonna 2003 ja valmistuin puolitoista vuotta sitten. Lähes täysi-ikäinen koulutusrupeama, mutta paperit sitkeästi ulos. Hidastusta aiheutti lähinnä maatalouden aloittaminen silloin, kun olisi pitänyt valmistua.

Puhuja 1 [00:01:44]: Se sinun maatilapitosi siellä kuulostikin todella monipuoliselta. Minulla on sama peruskoulutus kuin sinulla. Minä olen siitä jatkanut. Minä olen talousmetsätieteiden tohtori. Teemaan liittyen olen oppinut uutta. Tehnyt aikuisena toisen tutkinnon kasvatustieteestä, tällainen ammattikasvatus, ja perehtynyt juuri tähän maatalousalan ammattiosaamiseen siinä. Minä olen kotieläintieteilijä. Minulla on taustana kotieläinravitsemustiede niin kuin kuulitte, se ei tietenkään koulutuspolitiikkaan sinällään suoraan vastaa, mutta se tuo semmoisen laajan, hyvän pohjan sille elinikäiselle oppimiselle.

Puhuja 2 [00:02:33]: Minun mielestäni koulutus sinänsä mene koskaan hukkaan. Mehän teemme koko ajan synteesiä kaikista asioista. Kyllä se, mitä on aikaisemmin oppinut, sen avulla aina sitten reagoi siihen, mitä uutta tietoa tulee. Synteesin tekemistä ja se laaja-alaisuus yleensä auttaa löytämään hassuja syy-yhteyksiä. Erittäin mahtavan keskustelun olen kerran kuunnellut, kun oli ystävä, joka opiskeli putkimieheksi, ja toinen, joka opiskeli lääkäri. Lääkäriopiskelija silloin, tästä on 10 vuotta aikaa, hän sanoi, että on nyt opiskellut sydämen toimintaa. Sieltä kuuluu sellainen, se pumppaa dum dum, että mistä se johtuu? Tämä putkimies mietti hetken aikaa. Niin, siellähän täytyy olla venttiili, siitä tulee tämä. Tällä tavalla putkimies ja lääkäri yhdistivät ymmärryksensä ja tajusivat, että minkä näköinen pumppu. Siellä on läppä, mikä aiheuttaa tällaisen äänen. Se oli minun mielestäni todella hauska, että käytännössä hyvin eri alat, mutta sitten kuitenkin löysivät tuollaisen yhtymäkohdan. Ihan sillä tavalla, että opiskellaan samaa asiaa, toinen ihmistä ja toinen teknologiaa.

Puhuja 1 [00:03:55]: Miten sinä olet ajatellut tästä meidän peruskoulutuksestamme Viikissä? Saitko sieltä eväät? Mitä olet joutunut siinä kohtaan, kun otit tilan vastaan? Oliko sinulla kaikki lähtökohdat kunnossa?

Puhuja 2 [00:04:13]: Ei varmastikaan. Viikki on uskomaton paikka, koska sinulla on esimerkiksi Viikin tiedekirjasto, missä on ääretön määrä kaiken maailman artikkeleita. Voi olla puolittain pieni syykin siihen, miksi opiskelut on venyneet, koska sitten tämän kaiken menetti, kun sai paperit käteen.

Puhuja 1 [00:04:39]: Sanoitko, että sinulla rönsyli?

Puhuja 2 [00:04:41]: Joo, minulla rönsyli hyvin vahvasti. Nimenomaan sellainen, että kun tulee ajatus päähän, on kirjasto, josta voi lähteä etsimään, että onko tämä teoria, mitä nyt päässäni olen miettinyt, onko tämän jo joku muu miettinyt. Sitten sieltä löytyi tieteellistä kirjoitelmaa tai jotain muuta, jolloin tietyllä tavalla sai sen tiedonjanon poistettua. Okei, tämä on sellainen asia, jota ei tarvitse lähteä erikseen tutkimaan, vaan tämän on jo joku miettinyt. Viikissä on kaiken kaikkiaan ihanaa se, että siellä on niin maataloushenkinen porukka, ainakin silloin oli. Se tekee myös, jos on vähän kahden vaiheilla, että pitäisikö sitä maatilaa ottaa, niin 2000-luvun alun Viikki oli, että totta kai maataloudessa on vahva tulevaisuus. Se usko siellä on opiskelijoiden keskuudessa uskomatonta. Minä olen tiedeuskovainen, se sellainen tieteellinen konteksti siinä ympärillä koko ajan. Minulle se oli hyvin innostava paikka kaiken kaikkiaan se opiskelu siellä vaikka se nyt hitaasti eteni.

Puhuja 1 [00:05:49]: Minulla nousi tuosta sellainen ajatus, että minulla on ainakin ne verkostot, jotka syntyivät silloin Viikin aikana, ne ovat kestäneet läpi elämän. Niistä on

hyötynyt myös kaikissa niissä töissä, mitä elämän varrella on tehnyt. Juuri se, että ne ihmiset, jotka siellä eri tieteenaloja opiskeli, jotka olivat omia kurssikavereita, he ovat nyt eri aloilla. Aina tietää, kehen voi ottaa yhteyttä eri asioissa, kun hyödyntää työssään tai ihan vain vaihtaa ajatuksia ajankohtaisista asioista.

Puhuja 2 [00:06:29]: Joo, ehdottomasti sellainen verkostoituminen. Tietenkin tekee myös sen, että kun LinkedIn:ssä tai jossain muualla kohtaa ihmisiä työelämässä. Minä nykyään myös teen palkkatöitä, olen puoliaikaisena tällaisella Envitecpolis oy:llä. Teen hiililaskentaa ja biodiversiteettiarviointia ja tämän tyyppistä. Sen kautta olen huomannut sen, että kun on tällainen professionaaliverkosto, joka on todella erilainen kuin maatalousverkosto. Tämä on todella mielenkiintoista, kun on tullut uuteen ammattiin, joka on sitten tällainen enemmän valkokaulusammatti, jossa nämä vanhat verkostot tulevat eteen. Samoin sellainen lämmin läikähähdys, kun tapaa uuden ihmisen, ja hän on valmistunut Viikistä, niin se on sellainen, että hän on minulle jo tuttu, koska jotenkin se yhdistää, että olemme olleet samassa paikassa.

Puhuja 1 [00:07:34]: Mutta uusi osaaminen syntyy rajapinnoilla. Onko sinulla juuri tässä sellainen kokemus, että sinulla on se vanha perusta, ja sitten olet rakentanut siihen tämän uuden verkoston, jossa olet sitten hypännyt tähän hiililaskentaan? Vaikka sekin on nykyään maatalousosaamisen koria.

Puhuja 2 [00:07:56]: Joo, on ehdottomasti. Ehkä tässä on tietyllä lailla tietysti se, että se, mistä ponnistaa, on maatalousyrittäjyys, mikä on vahva pohja. Mutta tämä uuden identiteetin rakentaminen, koska valmistunut vasta kaksi vuotta sitten. Vaikka on melkein 20 vuotta ollut siellä Viikissä, niin sitten viimeisiä kursseja oli joku tällainen, hei olet valmistumassa, sitten pitää mennä työelämään. Sitten on sillä tavalla, että niin, totta, vaikka ei ole ajatellut sitä, että yhtäkkiä olisikin erilaisessa työelämässä, kun se on ollut sitä maatalousyrittämistä. Sitten yhtäkkiä CV:t... Sitten siitä aukeaa kokonaan se uusi maailma, josta periaatteessa on ollut koko ajan tietoinen, mutta johon nyt sitten vasta asettuu. Se on sellaista uuden rakentamista sille vanhalle pohjalle, mikä on. Se kaikki opiskelut ja maatalousyrittäjyyden kautta tullut tietotaito, nyt se on taas käytettävissä tähän, mitä minä nyt teen.

Puhuja 1 [00:09:00]: Minä olen tällä hetkellä omassa työssäni tekemisissä jatkuvan oppimisen työllisyyden palvelukeskuksen kanssa. Minä olin itse asiassa perustamisvaiheessa mukana. Se on tällainen, joka tarjoaa koulutustarjontaa ja rahaa oppilaitoksille, jotta he pystyvät tarjoamaan uutta koulutusta sellaisille, jotka ovat jo työelämässä. On avautunut ensimmäinen rahoitushaku, jossa kohteena on muun muassa digitalisaatio ja vihreä siirtymä. Miten sinä ajattelet, että sinun tämänhetkisessä tilanteessa toivoisit, että kun siellä on tällainen haku ja koulutuksen järjestäjät ovat sitä nyt hakemassa, miten se osuu maatalousyrittäjän jatkuvan oppimisen tavoitteisiin?

Puhuja 2 [00:09:57]: Vähän tuntuu, että täällä maantalousyrittäjien puolella vihreä siirtymä tuntuu olevan vähän kirosanan maineessa. Minä näkisin, että ensimmäinen ja tärkein asia on oikeastaan se, että koulutuksen kautta kertoa niistä mahdollisuuksista. Uhka vai mahdollisuus -tyyppisesti hakea sitä mahdollisuuspuolta sieltä, koska se on kuitenkin se, mikä tulee vaikuttamaan meidän työskentelyymme. Vihreä siirtymä. Se ei ole uhka vaan sen voi myös ottaa avosylin vastaan ja hakea sieltä sen, että miten sitä oman tilan toimintaa muuttaisi. Varsinkin yrittäjillä. Toki siinä on aina se aikaongelma, mutta sitten tämän digitalisaation kautta, kun sinun ei tarvitse mennä enää istumaan jonnekin vaan käyttää niitä kaikkia mahdollisuuksia. Sitä voi sitten traktoria ajaessaan kouluttaa itseään eteenpäin. Minä näen, että on iso tilaus, kunhan sen saa järjesteltyä. Pitäisi olla iso vaikutus siihen myöskin. Ehkä myös siihen asenneilmapiiriin, että nähdään enemmän mahdollisuuksia kuin se, että se on harmittavaa tai epäilyttävää.

Puhuja 1 [00:11:23]: Osuu siis oikeaan tämä?

Puhuja 2 [00:11:25]: Ehdottomasti.

Puhuja 1 [00:11:27]: Sinä näet digitalisaation välineenä. Totta kai se on väline, mutta jos ajattelee maantalousyrittäjän arkea, niin se on täynnä sensoreita ja uutta teknologiaa. Siellä liikkuu tietoa.

Puhuja 2 [00:11:45]: Tuossa minä näen vähän enemmän sitä, että se on enemmän sellainen päätöksentekomatriisisysteemi. Sitä tietoa tulee niin paljon, ettei viljelijä voi olla kiinnostunut ihan kaikesta. Käytännössä loppujen lopuksi loppukäyttäjällä systeemien täytyisi olla sellaisia, että sinulla on keltaista, vihreätä ja punaista. Vähän niin kuin auton kulutusmittari. Kun sinä teet sitä työtä, jossakin on jokin mylly, joka jauhaa sitä dataa sellaiseen muotoon, että ihminen näkee vain, että on vihreätä, punaista tai keltaista. Kun minä toimin nyt näin päin, niin minä olen menossa keltaiseen suuntaan ja sieltä punaiseen, että nyt täytyy muuttaa asioita, että minä palaan siihen vihreään. Kaksijakoinen. On sellaisia, jotka ovat hirvittävän kiinnostuneita kaikesta datasta, jolloin sekin pitäisi olla saatavilla. Minä luulen, että suurimmalle osalle se pitää olla sellaisessa yksinkertaisessa muodossa. Vaikka varsinainen tieto tulee monesta eri datapisteestä, niin se, miten se visualisoidaan, ja miten se loppukäyttäjä pystyy sitä käyttämään, pitäisi olla mahdollisimman yksinkertainen ja selittävä siitä, minne suuntaan olet juuri nyt menossa. Auttaisi sitten siinä päätöksenteossa, että kun nyt olen tehnyt tällaisia päätöksiä, niin nyt näissä saattaa olla ongelmia.

Puhuja 1 [00:13:04]: Minun on ihan pakko kysyä tässä kohtaa. Kävin ihan vasta sellaisen kiinnostavan keskustelun osaamisvajeesta liittyen maatalousyrittäjien kaikennäköisiin traktoreihin, koneisiin ja sellaisiin liittyen. Kuka sinun koneesi huoltaa? Et varmaan itse vai?

Puhuja 2 [00:13:27]: Itse asiassa kyllä minä. Minulla on sen verran vanhaa kalustoa. Meillä on sellainen aivan erinomainen tilanne, että minä olen löytänyt naapurin viljelijän, joka on suunnilleen samankokoinen tila. Hän on keskittynyt viljan viljelemiseen. Minä olen keskittynyt heinän viljelemiseen. Hän on lisäksi insinööri, ja hänellä on maailman hienoin paja, jossa on kaiken maailman korjauslaitteita. Päivittäiset huollot minä teen kotona, sitten tällaiset rikkoutumiset, joissa on jotain hitsausasiaa tai jotain muuta, sitten hoitaa tämä naapuri. Jos mennään jonnekin traktorin aivoihin tai tämmöiseen, niin sitten käytetään merkkihuoltoa. Vähän tällainen kolmiportainen järjestelmä tarpeen mukaan siihen, mitä on hajalla, ja mihin ne omat resurssit riittävät. Hänen kanssaan on molemmat huomattu, että nyt alkaa tietokoneistus olemaan sillä tasolla, että aika usein on sellaisia, että täytyy tilata ulkopuolinen huoltaja tai viedä jonnekin huoltoon. Sellainen hartiapalkkikorjaaminen ei enää riitä ihan kaikissa asioissa. Niin kauan, kun se on sellaista rautaa, pulttia, mekaniikkaa, niin kauan me pystymme hoitamaan käytännössä yhdessä. Ja sitten, kun mennään jonkun verran sinne sähköpuolelle, kun mennään syvälle, sitten täytyy ottaa ammattilainen avuksi.

Puhuja 2 [00:14:53]: Tätä minä juuri tarkoitin, että se on muuttunut niin elektroniseksi, että siinä on pakko käyttää ammattilaista. Kuulin tässä sellaisenkin, että myös viljelijät itse ovat rakentaneet konepajan omalle tilalleen, johon he palkkaavat henkilöitä korjaamaan niitä omia laitteitaan. Kuulin, että juuri näistä henkilöistä on pulaa tällä hetkellä.

Puhuja 2 [00:15:22]: Joo, minä uskon tuon kyllä. Ja se on taas tietyllä lailla uusi erikoisalue, mihin täytyy sitten taas erikoistua. Se ei ole helppoa. Sitten, kun meillä on vielä tämä, että kaikki traktorimerkit ovat omiaan, joka tarkoittaa, että jokaiselle traktorimerkille pitää olla omat sertifikaatit ja niin edespäin. Tietotalous siellä traktoreiden sisällä on hyvin liikesalaisuuksien sisällä olevaa. Juuri traktorien teknologia, olemme maatalousteknologiselta sieltä Viikistä, siihen sen verran kursseilla perehtynyt. Tämä datan ongelma on sitten yksi, että kuka sitä käyttää. Juuri jenkkilässä on tämä Freedom movement, joka liittyy tällaiseen traktoreiden itsekorjaamiseen. Esimerkiksi John Deere merkinen traktorivalmistaja on kieltänyt tai ei anna edes työkaluja. Minä en tiedä, missä vaiheessa tämä menee tällä hetkellä, mutta minä olen käsittänyt niin, että John Deere on pitänyt niin, että heillä on omistusoikeus kaikkeen traktoriin liittyviin ohjelmistoon. Kun ostat traktorin, sinä et osta traktoria, vaan ostat osan siitä raudasta ja käyttöoikeuden ohjelmistoon, jolla tietenkin kaikki traktorin tärkeät ominaisuudet liittyvät siihen ohjelmistoon. Et saa ohjelmistoa itse, et saa tehdä sille mitään vaan se pitää tulla virallisen kanavan kautta. Tämä on sitten aiheuttanut nyrkkipajoille ongelmia, kun he eivät saa tehdä sille traktorille mitään. Jos ymmärsin oikein, tässä on jonkinlainen lakiasia menossa tämän suhteen. Mikä tämän asian tulevaisuus onkaan kaiken kaikkeaan? Kuinka paljon siitä

datasta, mitä koneet keräilevät meidän ympärillämme ja meidän tietämättämme, kännykät ja tietokoneet, kuinka paljon siitä on viljelijän käytettävissä, ja kuinka paljon siitä on jonkun muun käytettävissä? Kuka se joku muu on? Onko siitä viljelijälle johonkin pisteeseen saakka hyötyä, mutta sitten, voiko siitä olla haittaa? Tällainen markkinoiden säätteleminen tai jokin muu tällainen. Jos joku muu tietää, kuinka paljon sinun puimurisi on imenyt viljaa joltakin lohkolta. Jos se data ei olekaan sinulla vaan se on jossain muualla. Villeimmät skenaariot voisivat olla jotain sellaista. Sen lisäksi, kuinka paljon sinulla on viljaa laarissa, sen tietää moni muukin.

Puhuja 1 [00:18:07]: Tämä on sellainen teema, josta parhaillaan keskustellaan ja vaihdetaan ajatuksia AgriHubin alateemaryhmässä, joka käsittelee datan liikkumista. Minun työni on liittynyt aina osaamiseen ja tulevaan osaamiseen, kasannut sellaista osaamiskarttaa maatalousyrittäjän osaamisista. Minä olen tehnyt sellaisen havainnon, että sinne tulee koko ajan lisää vaatimuksia. Melkein mikään ei meinaa jäädä pois. Mitä sinä ajattelet siitä, olenko minä tehnyt oikean havainnon vai onko se vain sellaista, että poisoppiminen on vaikeaa? Onko se oikeasti muuttunut aina vain vaikeammaksi? Minä viittaan nyt siihen esimerkiksi, että juuri tämä teknologia, mutta myös tieto luonnosta unohtamatta sosiaalisia taitoja.

Puhuja 2 [00:19:06]: Minä luulen itse asiassa, ettei välttämättä ole niin, että olisi hirveästi aina tullut jotakin uutta. Maatalous on kuitenkin sentyyppinen laitos, että sen verran monta tuhatta vuotta on tätäkin touhua tehty. Se mikä on muuttunut, on toki, että meillä on niitä kaiken maailman antureita, joiden avulla me saamme asioida. Juuri tähän, mitä aikaisemmin puhuin vihreä, punainen, keltainen -mittaristo, mikä on loppukäyttäjän tarve. Meidän kylällämme on järvi ja järvenlahti, ja on sellainen vanhan kansan sääntö, että kun siitä meidän Sammalisenlahdesta lähtevät jäät, sitten puolentoistaviikon jälkeen olemme pellolla. Tämä pitää paikkaansa. Toki me voimme laittaa anturit ja todeta, että silloin kun jäät ovat lähteneet, silloin maa on riittävän sula. Silloin vesi häviää ja pinta alkaa kuivumaan. Kun on normaali suomalainen kevät, siinä kestää suunnilleen puolitoista viikkoa, että maa on riittävän kuiva, että sinne voi.

Puhuja 1 [00:20:20]: Se on luonnon opettamia havaintoja, jotka eivät muutu.

Puhuja 2 [00:20:26]: Tietynlailla siinä on se, että onko meillä sellainen tiedonjano toisaalta, että me haluamme tietää ne syyt vai olemmeko me tyytyväisiä siihen, että tarvitseeko meidän tietää ihan kaikkia syitä vaan riittääkö, että minä näen. Kuitenkin isoisät ja muut, jotka sitten naureskelevat meille, jotka ovat tällä lailla, että minä en voi mennä tuonne pellolle, kun nyt anturi näyttää, että ei voi mennä. Se on käynyt siellä potkimassa ja kaivamassa kuoppia, ja on sitä mieltä, että kyllä tänne voi mennä. Tähän liittyy minulla itselläni sellainen kulttuuri. Minä olen kulttuuri-ihminen vahvasti. Miten me saamme yhdistettyä teknologia ja kulttuurinen perimä, ja saamme niistä järkevän, ettei tule hirveää

vastustusta teknologiaa kohtaan. Siinä on eri asia se, että tuleeko teknologiassa sokeapiste, joka on myös vaikea, että mennään vain sen mukaan. Sieltä jostakin pitäisi varmasti kaivaa jonkunäköistä tulevaisuudennäkymää, ettei unohdeta sitä, että on asioita, kuten syklinen maatalous, ja pitää miettiä viiden vuoden aikaväliä. Toki niissä sellaisissa nopeissa, jos syysviljat ovat menneet pommiin, ja tässä vaiheessa alkaa siihen heräilemään. Sitten täytyisi olla jonkunäköinen teknologinen järjestelmä, minkä avulla voidaan, että okei, olemme tässä vaiheessa kevättä, meillä on keskimäärin näin ja näin paljon lämpösummaa jäljellä, tämä, tämä ja tämä kasvi on ylipäättään mahdollista. Tämähän olisi ihan täydellinen. Voit jonnekin läppäriin kirjoittamaan, että tarvitsee kylvää uutta, mitä voi kylvää? Ja sitten sieltä tulisi ne sinun vaihtoehtosi. Ja ehkä siinä myös sitä, että voi olla tutkijoita ja sellaisia, jotka miettivät tieteelliseltä tasosta. Mutta se viljelijä, se käytännön taso, siellä sen pitäisi olla suhteellisen yksinkertaista. Vaikka sitä dataa on paljon, sitä ei välttämättä osaa hyödyntää. Sitten tulee tämä ähky, kun nyt siellä on ne mittarit maassa ja näyttää, että nyt on kosteus on tuollainen. Tulisipa se tekoäly, joka aina antaa sinulle vaihtoehtoja, ja jolta voi kysyä tyhmiä kysymyksiä.

Puhuja 1 [00:22:50]: Luontoa tavallaan pitää kuunnella nykyaikaisin välinein hyödyntäen. Takavuosina oli sellainen selvitys, jossa tutkailtiin akateemisen koulutuksen opettamista. Siellä oli sosiaaliset taidot keskiössä. Niitä tarkasteltiin koulutusalaakohtaisesti. Minusta on ollut hienoa keskustella sinun kanssasi tässä. Minä olen vakuuttunut, että sosiaaliset taidot ovat sinulla luonnostaan, mutta tämän selvityksen mukaan sosiaalisten taitojen opettaminen oli huonointa tekniikan alalla ja luonnonvara-alalla. Minä olin ensin sitä mieltä, että täällä on varmaan joku virhe tässä tutkimuksessa, että ei näin voi olla. Minusta tuntuu, että siihen liittyy... Olet nuori viljelijä, ja sinä otit hyvin vahvasti sen yhteyden tänne luontoon. Minä itse ajattelin sitä niin, että tämä luonto, biologiasubstanssisosaaminen on ollut niin keskiössä siinä opettamisessa, että sosiaalisten taitojen opettaminen on jollakin tavalla ollut vierasta. Sinä olet imenyt sen ihan luonnostasi.

Puhuja 2 [00:24:09]: Joo, minulla on myöskin sitten tietyllä lailla, kun minä teen, ja minulla se liittyy kulttuuriin. Ikäni olen harrastanut teatteria ja musiikkia. Tällainen yleisövuorovaikutus ja muu, on minulla hyvin tuttua. Minä kannan tällä hetkellä todella paljon huolta kaikesta sellaisesta, että tietyn tyyppiset tupailat, vanhat viljelijät 50- ja 60-luvuilla, on ollut kiertäviä agrologeja tai viljelijäneuvoja, jotka ovat tulleet, ja laittaneet koko kylän yhteen saliin. Sitten on esitetty joku patkä, kuinka paljon viljelijäisyys on kehittynyt ja koulutuksellinen asia. Sitten se on luonut sitä yhteisöllisyyttä. Minä olen hyvin huolissani maatalousihmisten yhteisöllisyyden kanssa. Onneksi on tällainen mahtama Facebook-ryhmä Maajussit, jossa on varmaan 12 000 jäsentä, joka on tietynlainen kanava tällaiselle yhteisön luomiselle. Se on mahtava sosiaalinen kohtaamispaikka. Mutta sitten sen digitaalisen kohtaamisen lisäksi pitäisi saada varsinaisia... korona aika on ollut varsinkin vielä ikävä sen suhteen. Tämä on vähän kadonnut nimenomaan varmaan 2000-luvun jälkeen. Minä en tiedä, onko se työelämä tullut niin kiivaaksi? Onko loppunut tekijät? Ovatko maatalousihmiset vain harventuneet? Samaan aikaan huomaa sellaista, että se elinpiiri on

kasvanut. Meidän vieressämme on Keski-Uudenmaan ammattiopisto Saaren yksikkö, siellä olen jonkun verran pyörinyt. Kävin jopa opettamassa siellä yhden kurssin. Kuinka se on muuttunut, että ikäluokasta ei enää välttämättä löydy niin, että jos sinä olet 16–17-vuotias, menet sinne ammattikouluun, sinun opiskelijakaverisi ei olekaan enää välttämättä Orimattilasta vaan se voi olla Loviisasta, Porvoosta tai Raaseporista. Aikaisemmin se oli niin, että kylältä sai helposti sen 20 viljelijää, niin yhdellä kylällä ei kohta ole kuin sen 2–3 viljelijää. Miten saadaan luotua sellaisia laajemman elinpiirin yhteisöjä kasalle? Tavallaan tällainen maamiesseuran tupailta, niin pitäisi maamiesseurojen yhdistyä tai jotenkin niin, että saataisiin. Koska se kuitenkin todella tärkeätä, että niitä voidaan jutella semmoisissa 10–20 hengen piirissä. Siinä syntyy sellainen luottamus, jossa voi sanoa ihan rehellisesti, että ei mennyt niin kuin piti tai Strömsössä. Sitä voidaan yhdessä miettiä. On aika iso kynnyks mennä nettiin laittamaan, että kämmäsin. Se ohjeiden määrä, mikä sieltä tulee sen sijaan, että on ihminen, jonka kohtaat ja joiden kanssa voidaan oikeasti vähän miettiä. Sellaista pitäisi saada jotenkin lisää. Minulla ei ole kauhean hyviä vastauksia siihen. Meidän paikallisen MTK-yhdistyksemme kanssa yritetään saada ainakin järjestettyä yksi pellonpiennarpäivä tälle kesälle, johon sitten yrittää saada väkeä, ja mietitään. Minä mielelläni esittelen aina minun kaikkia virheitäni, oikein missään onnistu, kun en mikään kaksinen viljelijä ole sinänsä.

Puhuja 1 [00:27:24]: Se on muille opiksi.

Puhuja 2 [00:27:25]: Kyllä, nimenomaan. Eihän virhe ole ongelma. Mietitään, että miksi tämä virhe tuli. Sitten todetaan, että oli kiire tai en ollut oikeaan aikaan pellolla tai jotain muuta. Sitten ensi vuonna tehdään paremmin.

Puhuja 1 [00:27:40]: Aivan. Minulla on tässä osaamisvaatimusten kuvassa yksi pallura Kulttuurinen kestävyys. Tuntuu tämän sinun puheesi perusteella, ettei se ole siellä turhaan. Minun täytyy roikottaa sitä täällä, vaikka se jääkin vähemmälle huomiolle tässä biologisten, taloudellisten ja teknologisten asioiden keskuudessa.

Puhuja 2 [00:28:01]: Kulttuurinen kestävyys on siellä pohjalla. Se on vähän sellainen tietynlainen perusasia, joka on sitten ne, miksi jotain asioita tehdään. Niin hassu asia kuin esimerkiksi se, mikä traktori sinulla sattuu olemaan, sehän on täysin kulttuurinen asia.

Puhuja 1 [00:28:17]: Niin. Sinun isälläsi on ollut, sinunkin täytyy saada, esimerkiksi.

Puhuja 2 [00:28:22]: Kyllä, todennäköisesti. Juuri teknologian ja kulttuurin yhteys ei ole sillä tavalla kauhean selvä aina. Mutta tietyt toimintatavat ja se, että kuinka lähtee muuttamaan toimintatapoja, niin sinä lähdet muuttamaan kulttuuria.

Puhuja 1 [00:28:44]: Se on sitä poisoppimista.

Puhuja 2 [00:28:44]: Kyllä. Harvemmin varmaan koulutuksellisesti koskaan ihan suoraan ajatellaan. Mutta sitä samaa kulttuuria on ne iltariennot ja opiskelijatapahtumat ja muut, jotka liepeilevät siinä ympärillä. Ja tämä verkostoituminen. Niihin liittyy tietynlailla se, että se on ehkä vähän itsestään selvä myös tällainen kulttuurinen puoli, että sitä ei ajatella, että se on oikeasti joku. Tässä ajan hetkessä on, että se on jäänyt vähemmälle. Siihen pitäisi, minä en tiedä panostaa, mutta tiedostaa. Kun kulttuuri muodostuu todella helposti itseksensä. Se ei tarvitse kauheasti välttämättä resursseja vaan enemmän mahdollisuuksia.

Puhuja 1 [00:29:36]: Osaamisvaateet, siinä on kaikkia ulottuvuuksia, mitä elämän osa-alueilla on. Sosiaalinen, kulttuurinen, teknologinen, liikejohdollinen ja biologia.

Puhuja 2 [00:29:50]: Kaikissa on paljon sellaista hallitsematonta. Se vaikeus on siinä, että yrittäjänä olet tämän tornadon keskipisteessä. Sitten sinulla on sellaisia asioita kuin sää, johon et voi vaikuttaa mitenkään. Samoin kasvu, eihän siihen, ravinteita ja tämmöistä, biologia on todella vaikeasti hallittavissa tai edes mallinnettavissa. Sinun vähä pitäisi ymmärtää kauppapolitiikkaa tai ymmärtää tällaisia perusasioita, että mistä meidän viljamme hinnat muodostuvat, ja kuinka siellä ketjun päässä on WTO jossain kaukana ja EU:t ja tällaiset.

Puhuja 1 [00:30:39]: Kansainvälinen ulottuvuus. Se on tullut pinnalle tässä ja yhä lähemmäksi.

Puhuja 2 [00:30:45]: Ja sen tiedostaminen siitä, että ei se päivittäiseen asiaan, mutta se pitää olla jotenkin tuolla. Ja sitten taas sitä kautta kaikki tukisysteemit ja pienmallintaminen. Totta kai jossain maataloustuissa, jos niihin tulee jotain muutoksia, niin sitten se on aina omasta mielestä ikävää. Vaikka se on tietyllä lailla saman rahapotin uudelleenjakoa ehkä hyvin pienilläkin, että johonkin suuntaan tulee enemmän. Siinäkin se, että näkisi niitä mahdollisuuksia ja lähtisi hakemaan. Ja ehkä tuohon vielä monimutkaisuuteen tietynlailla hallinta tulee. Nyt on tämä hieno trendisana resilienssi, niin kuinka saada sitä resilienssiä siihen sinun maataloustyöhösi? Kuinka sitä ajatella sillä lailla, että se kestää tiettyjä asioita, että miten pysyt ylipäättään pystyssä? Monimutkaisuuden hallinta. Kuinka pitkälle sitä jaksaa tai kestää? Kuinka paljon sitä voi yksinkertaistaa? Se on varmaan sellainen kanssa, että eihän

kaikkea voi hallita sitten kuitenkin. Missä vaiheessa oppii antamaan itselleen armon ja olla, että tämä on sellainen asia, jolle minä en voi mitään, niin se menee niin kuin se menee? Niin sitten tekee niitä asioita, mihin voi vaikuttaa.

Puhuja 1 [00:32:02]: Maatalousyrittäjän pitää olla aikamoinen moniosaaja, ymmärtää omat rajansa ja ymmärtää ottaa apua. Ymmärtää, että sosiaalisilla taidoilla saadaan monimutkainen ympäristö toimimaan samaan suuntaan omien tavoitteidensa kanssa.

Puhuja 2 [00:32:23]: Ja se kanssaviilijä on aika usein se ystävä kuitenkin. Sieltä se vertaistuki. Pääsemme taas tähän kulttuuriin. Kenttäaseena sinulla on sellaiset verkostot, joissa sinulla on sitä vertaistukea.

Puhuja 1 [00:32:37]: Moniosaaminen on tavallaan vaativaa, mutta se on myös kiinnostavaa.

Puhuja 2 [00:32:42]: Joo. Ja sen pitäisi olla antoisaa. Se on ehkä se suurin. Sen, minkä teknologia on antanut. Jos sinulla on maatila jossain niin sanotusti keskellä ei mitään, lähinaapuri ei ole kauhean sellainen, jonka kanssa asiat menisi. Niin sitten ehkä 10 kilometrin päästä löytää sellaisen, jonka kanssa asiat menevät hyvin. Niin sitten sellaisen kanssa Whatsappi ryhmään ja soittelee. Tiedän kyllä viljelijöitä, jotka puhuvat paljon puhelimesta, joille se on tietynlailla auttavat aina jotain viljelijää kerrallaan sitä kautta sitten, että tulee sellaisia, että yksi ihminen on tällainen hubi, joka sitten resonoi laajemmalle. Voi olla, että on joku viljelijä, jolla ei ole toista maatalouskontaktia muuta kuin yksi. Toivottavasti meitä, itseni näen tällaisena ekstroverttinä viljelijänä, löytyy silloin joka kylälle yksi tai muutaman kymmenen kilometrin päähän, että aina löytyy joku, jolle soittaa, ettei se kynnys nouse korkeaksi.

[äänite päättyy]